

قانون تامین مالی تولید

برای پرهیز از تجربه‌های پیشین، لزوم همکاری دولت با بخش خصوصی به‌ویژه اتاق‌های بازرگانی مشهود است. به گزارش اقتصادنیوز، فریال مستوفی، رئیس کمیسیون بازار پول و سرمایه اتاق تهران به بحث قانون تامین مالی تولید و زیرساخت‌ها پرداخت و با انتقاد از عدم حضور هیچ نماینده‌ای از فعالان اقتصادی بخش خصوصی در تدوین این قانون گفت: به نظر می‌رسد دولت تصمیم دارد بکندت‌ها برای بخش خصوصی تصمیم‌گیری کند. مستوفی افزود: اهمیت این قانون را می‌توان از ۳ جنبه بررسی کرد. نخست از جنبه نهادسازی می‌توان به مفاهیمی چون اعتبارسنجی، آژانس‌های سرمایه‌گذاری خارجی، صندوق‌های تضمین، سامانه جامع اطلاعات سرمایه‌گذاری اشاره کرد. از جنبه دیگر می‌توان به اوراق مشارکت گام، مشارکت عمومی خصوصی و اوراق وشقه پرداخت. جنبه سوم نیز اصلاح فرآیندهاست که عبارت است از افزایش سرمایه، سرمایه‌گذاری خارجی و ابلاغ الکترونیک. خوشبختانه این قانون تمامی بخش‌های بازار سرمایه را شامل می‌شود و می‌تواند همه بنگاه‌ها از جمله کوچک و متوسط و بزرگ را پوشش دهد.

سیاست‌های ارزی صادرات پسته را مختل کرد

به‌دلیل سیاست‌های ارزی دولت در مورد چگونگی برگشت ارز، تجار ایرانی توان صادرات پسته و رقابت در بازارهای خارجی را ندارند. محمد صالحی، رئیس هیئت‌مدیره انجمن پسته در گفت‌وگو با ایلنا بیان اینکه بخش زیادی از پسته با ارسال روی دست تجار باقی مانده است، توضیح داد: به‌دلیل اینکه ما خریدمان را با ارز آزاد انجام می‌دهیم و پس از صادرات باید ارز برگشتی را به‌صورت نیمی و با قیمت کمتر بفروشیم، این موضوع باعث می‌شود تا تاجران پسته با زیان‌های بالایی متضرر شوند و عملاً توان صادرات و رقابت در بازارهای بین‌المللی را نداشته باشند. وی گفت: این موضوع مشکل همه صادرکنندگان پسته است، اما برای بعضی از صادرکنندگان و تجار پسته حاشیه سود به حدی کم شده که عملاً دیگر توان صادراتی وجود ندارد و اگر قرار است که پسته هم صادر شود باید فکری به حال این موضوع بکنند. رئیس هیئت‌مدیره انجمن پسته گفت: ما برای برگشت ارز هیچ مشکلی نداریم و متعهد می‌شویم که ارز حاصل از صادرات را به کشور برگردانیم اما مشکل در قیمت آن است.

چالش‌های اقتصاد ایران

مسائلی چون «اقتصاد دستوری»، «نرخ منفی تشکیل سرمایه»، «تورم»، «ایمان‌سپاری ارزی»، «ارز چندنرخ»، «مسائلی هستند که کاندیداها باید درباره آن اظهار نظر کنند. به گزارش اتاق تهران، محمود نجفی‌عرب، رئیس اتاق تهران ابراز امیدواری کرد که با مشارکت حداکثری مردم، انتخاب شایسته‌ای در کشور رقم بخورد و گفت: ما در اتاق تهران در حال تدوین برنامه‌های اقتصادی هستیم که پس از برگزاری انتخابات مشخص شدن سکندار اجرایی کشور، این برنامه را برای رئیس دولت چهاردهم ارسال می‌کنیم. او سپس به بخشی از چالش‌های اقتصادی کشور که نیازمند توجه نامزد‌هاست اشاره کرد و مسائلی چون «اقتصاد دستوری»، «نرخ منفی تشکیل سرمایه»، «تورم»، «ایمان‌سپاری ارزی»، «ارز چندنرخ»، «رشد نقدینگی»، «اتارازی بانک‌ها»، «مهاجرت نخبگان»، «تحریم»، «عضویت در سازمان جهانی تجارت» و «اقتصاد سیاسی و مشکلات بین‌المللی» را به عنوان گلوگاه‌هایی برشمرد که ضرورت دارد نامزد‌های انتخابات ریاست جمهوری به آن بپردازند و برنامه‌های خود را در این چند سرفصل اعلام کنند.

علنی کار کنیم نمی‌توانستیم تحریم‌ها را دور بزنیم.» ندری عنوان می‌کند: «نکته بعدی اینکه در اقتصاد ما بنگاه‌هایی به‌وجود آمدند که نه دولتی هستند و نه خصوصی. چرا همه اقتصاددان‌ها می‌گویند بنگاه‌ها را به بخش خصوصی بدهید. چون هم کارتر است و هم سیاسی و جناحی عمل نمی‌کند. در عین حال قوانین برای بخش خصوصی لازم‌الاجراست. ولی وقتی یک بخشی به نام خصولتی به‌وجود آمد ملزم کردن آنها به رعایت قوانین دشوار می‌شود. نه دولتی است که بتوان بر آنها نظارت کرد و نه خصوصی است که ملاحظات سیاسی در روابط با دولت‌ها نقشی نداشته باشد. بنگاه خصولتی در اقتصاد، در بانک‌ها و دولت نفوذ دارد. اختلاس‌های میلیاردی از کانال خصولتی‌ها جلو می‌رود. نه دولت می‌تواند وارد این بازی‌ها شود، نه بخش خصوصی می‌تواند در این حد اختلاس انجام دهد. بنابراین تا مسئله تحریم‌ها را داریم و تا آن بخش خصولتی را در اقتصاد داریم این قوانین و مقررات را هیچ دولتی نمی‌تواند پیاده‌سازی کند. مگر اینکه به جنگ بخش خصولتی بروند. تا اینجا در صحبت‌های هیچ‌یک از نامزدها چنین برنامه‌ای ندیدم. تا این لحظه نه برنامه‌ای برای مسئله تحریم‌ها از نامزدها دیده شده و نه برنامه‌ای برای بخش غیرشفاف اقتصاد که بر منابع کشور چنبره زده و عمده فسادهای ثبت‌شده که به‌طور مستقیم و غیرمستقیم به این بخش ارتباط پیدا می‌کند، طرحی عنوان شده است. قوانین موجود را اگر دوباره هم بکنند چون نمی‌تواند در تعارض با منافع این گروه‌ها در اقتصاد باشد کاری از پیش نمی‌برد فقط مشکلات مردم را زیاد می‌کند. این قوانین گریبان ضعیف‌ترین حلقه‌ها که اتفاقاً سالم‌ترین حلقه‌ها هستند را می‌گیرد. برای روابط تجاری و مالی ضعیف‌ترین حلقه‌ها مشکل ایجاد می‌کند نه حلقه‌های اصلی که اقتصاد ما را در دست گرفته‌اند.»

مرتب با آن دست‌آورد محسوب می‌شود اما نتیجه مطلوب در مقایسه با کشورهای دیگر به دست نیامده است. اینکه امروز گفته می‌شود FATF را می‌خواهیم داخلی‌سازی کنیم موضوع جدیدی نیست و سال‌هاست در کشور اجرا شده ولی توفیقی به دست نیآورده است.»

او با بیان اینکه اصل موضوع FATF مربوط به رابطه مالی با دنیا نیست می‌گوید: «این صحبت‌هایی که کاندیداها مطرح می‌کنند نشان می‌دهد قصد ندارند رابطه تجاری و مالی با دنیا را اصلاح کنند. به نظر می‌رسد باز قرار است در بر همان پاشنه بچرخد. آقای پزشکیان در صحبتی که در تلویزیون داشتند از گم شدن ۱۰ هزار میلیارد تومان صحبت کردند اما این موضوع ارتباطی با قوانین داخلی ندارد. ایشان باید به خوبی در جریان باشند که قوانین تصویب‌شده اجرا نمی‌شود. چون ایشان هم سال‌ها مسئولیت اجرایی داشتند و هم در مجلس سال‌ها نماینده مردم بودند. شما وقتی اولویت به نام دور زدن تحریم‌ها دارید، به بهانه دور زدن تحریم به راحتی تمام قوانین و مقررات را می‌توانید زیر پا بگذارید. قوانین داخلی برای افرادی که اصلاً در مظان پولشویی نیستند اجرا می‌شود یعنی از طریق این قوانین احتیاط‌هایی برای افرادی انجام می‌دهید که نمی‌توانند اصولاً وارد این حوزه شوند. هر سال برای اینکه گفته شود این قوانین را داریم رعایت می‌کنیم چند گزارشی از اقداماتی که بانک‌ها در این زمینه انجام دادند و داده‌درشت‌ها از آن معاف هستند ارائه می‌کنیم.»

او متذکر می‌شود: «مسئله اصلی در اقتصاد ما تحریم‌هاست. تا این مسئله حل نشود تحت عنوان دور زدن تحریم‌ها یکسری از گروه‌ها اقدامات فراقانونی انجام می‌دهند. در فرایند دور زدن تحریم‌هاست که می‌بینیم میلیون‌ها دلار گم می‌شود. شما نیز نمی‌توانید کاری در مقابل انجام دهید چون گفته می‌شود اگر قرار باشد شفاف

و متذکر می‌شود: «مسئله اصلی در اقتصاد ما تحریم‌هاست. تا این مسئله حل نشود تحت عنوان دور زدن تحریم‌ها یکسری از گروه‌ها اقدامات فراقانونی انجام می‌دهند. در فرایند دور زدن تحریم‌هاست که می‌بینیم میلیون‌ها دلار گم می‌شود. شما نیز نمی‌توانید کاری در مقابل انجام دهید چون گفته می‌شود اگر قرار باشد شفاف

و متذکر می‌شود: «مسئله اصلی در اقتصاد ما تحریم‌هاست. تا این مسئله حل نشود تحت عنوان دور زدن تحریم‌ها یکسری از گروه‌ها اقدامات فراقانونی انجام می‌دهند. در فرایند دور زدن تحریم‌هاست که می‌بینیم میلیون‌ها دلار گم می‌شود. شما نیز نمی‌توانید کاری در مقابل انجام دهید چون گفته می‌شود اگر قرار باشد شفاف

و متذکر می‌شود: «مسئله اصلی در اقتصاد ما تحریم‌هاست. تا این مسئله حل نشود تحت عنوان دور زدن تحریم‌ها یکسری از گروه‌ها اقدامات فراقانونی انجام می‌دهند. در فرایند دور زدن تحریم‌هاست که می‌بینیم میلیون‌ها دلار گم می‌شود. شما نیز نمی‌توانید کاری در مقابل انجام دهید چون گفته می‌شود اگر قرار باشد شفاف

و متذکر می‌شود: «مسئله اصلی در اقتصاد ما تحریم‌هاست. تا این مسئله حل نشود تحت عنوان دور زدن تحریم‌ها یکسری از گروه‌ها اقدامات فراقانونی انجام می‌دهند. در فرایند دور زدن تحریم‌هاست که می‌بینیم میلیون‌ها دلار گم می‌شود. شما نیز نمی‌توانید کاری در مقابل انجام دهید چون گفته می‌شود اگر قرار باشد شفاف

نگاه سیاستمداران

مواضع کاندیداها در خصوص FATF

روشنی درباره FATF ندارد اما در نخستین مناظره بر ضرورت ارتباط با جهان تاکید کرد.

امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی: مخالفت با لویج پالمو، FATF و CFT یکی از مهمترین نظرات اقتصادی قاضی‌زاده‌هاشمی محسوب می‌شود. این نامزد چهاردهمین دور از انتخابات ریاست جمهوری سال‌ها قبل و در قامت عضو هیئت رئیسه مجلس یازدهم اعلام کرده بود معاهدات پالمو و CFT هیچ نفعی برای اقتصاد کشور نخواهد داشت. او در حساب شخصی خود نوشته بود: «پالمو و CFT نفعی برای اقتصاد ما ندارد و دولت محترم هم هیچ قولی برای بهتر شدن وضع موجود بعد از تصویب نمی‌دهد. لویج FATF دروازه نفوذ خارجی به اطلاعات شرکت‌های فعال ایرانی است، پس چرا برخی اینقدر اصرار می‌کنند؟»

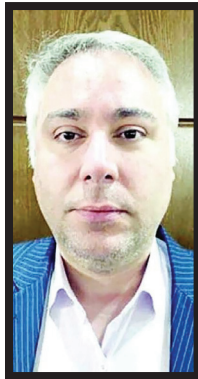
علیرضا زاکانی: هنوز شخصاً درباره FATF صحبت نکرده اما گفته‌های نماینده او مجید عباسی در برنامه تلویزیونی موضع منفی زاکانی را در این خصوص نشان می‌دهد. عباسی با اظهار به اینکه ما باید از راهکارهایی که به لحاظ حقوقی و سیاسی وجود دارد روابط خود را توسعه دهیم، تاکید کرد: «ما غفلت کرده‌ایم و توجه لازم را به راهکارهایی که می‌توانست رابطه اقتصادی ما را توسعه دهد توجه نکردیم و همه چیز را وابسته به FATF کردیم و گفتیم اگر FATF امضا نشود ما نمی‌توانیم واکنش وارد کنیم و یا پول آزاد کنیم و بیاوریم. سوال اینجاست که پول‌هایی که در دولت شهید رئیسی آزاد شد، چگونه آزاد شدند؟»

مسعود پزشکیان: پزشکیان تنها کاندیدایی است که اشاره‌ای کوتاه به FATF کرده است. او در برنامه تلویزیونی گفت: «کاری ندارم که FATF را می‌پذیریم یا نه، حداقل FATF داخلی داشته باشیم تا بفهمیم پول کجا می‌رود. عدم شفافیت در چرخش پول داریم، قانون وجود دارد اما به آن عمل نمی‌کنیم.» با این حال او به‌طور شفاف از FATF دفاع نکرد و تاکنون برنامه‌ای برای چگونگی اجرای FATF ارائه نداده است. او پیشتر و در فروردین ۱۴۰۰ نیز درباره FATF گفته بود: «سر در نمی‌آورم ولی گرانی دلار و اختلاس‌ها به خاطر عدم تصویب لویج FATF است. اگر می‌خواهیم مشکلات اقتصادی نباشد باید سیاست جنگ با آمریکا را کنیم.» پزشکیان در صحبت‌های اخیر خود در صداوسیما بارها بر ضرورت احیای برجام و تعامل با جهان تاکید کرده است.

سعید جلیلی: کاندیدای اصول‌گرا که پیشتر در سیزدهمین دور انتخابات ریاست جمهوری شرکت کرده بود مواضع تند علیه FATF داشت. او گفته بود: «با قاطعیت می‌گویم که لازم نیست بدانیم FATF به نفع کشور ما است یا نیست؟ امضای کنوانسیون‌ها هیچ فایده‌ای برای کشور ندارد و حاضریم با هرکسی در این قضیه مناظره و بحث کنیم.» جلیلی در آخرین اظهارات خود که مربوط به ۲۲ خرداد سال جاری است هم با وجود اندکی تلطیف همان مواضع را بیان کرد: «در مورد FATF هم باید بدانیم ما طلبکار هستیم، نه غربی‌ها؛ ما بسیاری از بندهای آن را اجرا کردیم ولی آن‌ها به تعهدات خود پایبند نبودند.» در اعلام مواضع اخیر او نیز همان عقاید با اعلام سیاست خوداتکالی و عدم نیاز به تعامل با جهان دیده می‌شود.

محمدباقر قالیباف: قالیباف که در مجلس نهایتاً لویج مزبور را به شورای نگهبان فرستاد نیز به نظر می‌رسد با FATF موافق نیست. او سال ۱۳۹۸ در گفت‌وگویی گفته بود: «چه درون گروه اقدام مالی باشیم و چه بیرون آن، تأثیر خیلی زیادی در توانایی این نهاد برای اعمال فشار بر ایران ایجاد نمی‌شود زیرا برخلاف سازمان‌های بین‌المللی قدیمی‌تر FATF حتی بر عملکرد غیرعضو هم نظارت دارد و می‌تواند آن‌ها را تحریم کند، کما اینکه تا پیش از امضای توافق برجام با ایران اینگونه رفتار می‌کرد و بعد از برجام اقدامات تقابلی خود را تعلیق کرد.» او پیشتر هم گفته بود: «آن چیزی که ما را دچار مشکل اساسی خواهد کرد و دقیقاً با مبانی اندیشه‌ای ما دارای اشکال است خود FATF است.» او همچنین در حساب شخصی خود در اردیبهشت ۱۳۹۸ نوشته بود: «در شرایط فعلی، پذیرفتن توصیه‌های FATF، قطعاً به ضرر ماست، اما پاسخ سریع و صریح «بله» یا «نه»، منافع ملی امروز و فردای ما را تأمین نمی‌کند.» او در صحبت‌های اخیر خود اظهارنظری در این باره نکرده است.

مصطفی پورمحمدی: پورمحمدی وزیر پیشین دادگستری، قائم‌مقام پیشین وزارت اطلاعات و رئیس پیشین سازمان بازرسی به دلیل مناصب سیاسی کمتر در مورد اقتصاد سخن گفته است. او در واکنش به پرسش یکی از کارشناسان برنامه تلویزیونی درباره FATF گفت: «در فرصت‌های بعدی مواضع روشن و شفاف‌تر را در خصوص FATF بیان می‌کنم.» با این حال به عقیده برخی اگر چه مواضع

حسین صابری کارشناس مبارزه با پولشویی مرکز پژوهش‌های مجلس:

سرمايه‌گذار خارجی به وضعیت ایران در حوزه مبارزه با پولشویی نگاه می‌کند. عدم عضویت ایران در گروه اقدام مالی و اجرا نکردن الزامات آن سبب می‌شود ایران برای سرمایه‌گذار خارجی‌ها پرریسک باشد و همچنین صرفه اقتصادی سرمايه‌گذاري نیز پایین بیاید. اگر برنامه‌ای برای متصل شدن به سیستم مالی دنیا و خراب شدن دیوار تحریم‌ها نداشته باشیم، عملاً هر شعاری در حوزه توسعه اقتصادی و مهار تورم بدیهی در حد شعار باقی خواهد ماند

مالی جهانی و FATF پیوندیم. اگر بخوایم مثالی در مورد مسئله FATF داخلی بزنم باید به خودروسازی داخلی اشاره کنم. تا وقتی تعاملات بین‌المللی نباشد و نظارت و تعاملات بیرون از کشور وجود نداشته باشد مثل خودروسازهایی می‌شویم که شعار تولید ملی می‌دهند اما پول سانتافه را برای پراید می‌گیرند. FATF یکجایی است که زمانی معنا پیدا می‌کند که تعاملات خارجی وجود داشته باشد و به سیستم سوئیفت متصل باشیم. FATF داخلی به نوعی تخفیف دادن موضوع و کوچک شمردن و بی‌معنی کردن آن است. اگر سازوکار بین‌المللی و رتینگ‌های بین‌المللی نباشد، انگیزه برای اجرای آن چیست؟ گروه‌های قدرت روی این مسئله تأثیرگذار و تصمیم‌گیرنده هستند. این ماجرا شبیه سیستم مالیاتی است که از افرادی که صورت‌های مالی شفاف دارند، مالیات بیشتری می‌گیریم و افرادی که غیرشفاف عمل می‌کنند هیچ مالیاتی نمی‌پردازند. به این ترتیب جریان اقتصاد خاکستری و زیرزمینی در جای خود با چنین سازوکاری باقی خواهد ماند.»

کاربران ندی، کارشناس اقتصادی نیز در گفت‌وگو با هم‌میهن تاکید می‌کند: «موضع نامزدها در خصوص FATF تقریباً مشابه است. به نظر می‌رسد هیچ‌یک از آنها برنامه‌ای برای رعایت الزامات FATF ندارند. الزامات FATF وقتی معنا پیدا می‌کند که بخوایم روابط مالی ایران را با دنیا برقرار کنیم و با بانک‌های دنیا ارتباط بگیریم و نقل و انتقال وجوه از مسیر بانک‌ها امکان‌پذیر شود و تجار ما با کمترین هزینه ممکن، به سریع‌ترین شکل ممکن و ایمن‌ترین حالت ممکن، انتقال ارز را بتوانند انجام دهند. اگر الزامات FATF را رعایت نکنیم هیچ بانکی حاضر به انتقال وجوه نخواهد بود و اگر بانکی هم بپذیرد که با ایران روابط مالی برقرار کند، هزینه ریسک انتقال را از بانک‌های ایران دریافت می‌کند. بانک‌ها نیز این هزینه را از تجار می‌گیرند و در نهایت این مردم هستند که بار یا سنگینی این هزینه اضافه را متحمل می‌شوند. مسئله FATF در وهله اول به تجارت خارجی و تعامل بانک‌ها با بانک‌های خارجی مربوط می‌شود و اگر ما موفق نشویم چارچوبی که FATF توصیه می‌کند رعایت کنیم، بانک‌ها نمی‌توانند با بانک‌های جهان ارتباط داشته باشند. این اتفاق نیز هزینه‌هایی به دنبال دارد که در مرحله آخر مردم پرداخت می‌کنند.»

او ادامه می‌دهد: «در داخل اقداماتی انجام شده است. قانون مبارزه با پولشویی را سال‌هاست تصویب کرده‌ایم. بحث مبارزه با تأمین مالی تروریسم نیز شاید در داخل خیلی معنا پیدا نکند. به هر حال در داخل با الگوبرداری کردن از قوانین بین‌المللی به شکل ناقص قوانینی را برای مبارزه با پولشویی داریم اما در ظاهر مبارزه با پولشویی در نظام بانکی چندان به چشم نمی‌آید. پولشویی در اقتصاد ما به شدت رواج دارد و در سطحی گسترده انجام می‌شود. علی‌رغم دستورالعمل‌هایی که هم قانون آن در مجلس تصویب شده، هم فرآیندهای آن تعریف شده، هم بخشنامه‌های آن به بانک‌ها ابلاغ شده و هم نهادهای آن در اقتصاد به‌وجود آمده، موفقیت‌چندانی به دست نیآورده‌ایم. پولشویی در ابعاد مختلف در کشور وجود دارد. البته نمی‌خواهم بگویم هیچ دست‌آوردی نداشته‌ایم. به هر حال تصویب قانون و صدور بخشنامه‌ها و ایجاد نهادهای

